MAATALOUS

Tärkeintä on lannoittaa vain todellisen tarpeen mukaan. Maan pitäisi olla suunnilleen tyhjä kasveille keväällä annetuista ravinteista sadonkorjuun jälkeen. **BALTIC DEAL -HANKKEEN KOORDINAATTORI AIRI KULMALA, MTK**

Leuto talvi altistaa pellot runsaille ravinnevalumille

Alkutalven valumat ovat kevättulvien lukemissa.

Myöhään jatkunut lämmin ja tavanomaista sateisempi syksy sekä leuto alkutalvi ovat lisänneet ravinteiden valumia pelloilta vesistöihin.

Kokemäenjoen vedessä oli joulukuussa typpeä lähes kolmannes viimevuotista enemmän ja fosforia 2,5 kertaa enemmän, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys kertoo. Kahdessa päivässä Kokemäenjoen mukana meni mereen enemmän typpeä kuin Porin Luotsinmäen jätevedenpuhdistamolta koko vuoden aikana, ja osa tästä typestä oli peräisin pelloilta.

Tilanne on sama Vantaanjoessa.

”Alkusyksystä liukoisen typen pitoisuudet olivat korkeita, mutta vesistöjen virtaamat suhteellisen pieniä. Loppusyksyn pitkään jatkuneet yhtenäiset sateet nostivat virtaamat yleisesti kevättulvatasolle, minkä seurauksena syntyi monta eroosiopiikkiä ja kokonaisfosforipitoisuudet nousivat hyvin korkeiksi”, kertoo tutkija **Pasi Valkama** Vantaanjoen vesiensuojeluyhdistyksestä.

Syyskuun ja joulukuun välisenä aikana Vantaanjokeen laskevaan Lepsämäjokeen asennetut anturit kertoivat fosforin määrän olevan neljä kertaa suurempi ja typen kolme kertaa suurempi kuin viime vuonna vastaavana aikana.

Tällä hetkellä tilanne on jo viime vuoden loppua parempi, sillä pintamaan jäätyminen ja maahan satanut lumi estävät pintavaluntoja.

Vantaanjoen vesiensuojeluyhdistys seuraa ravinnevalumia Lepsämänjoen tutkimusalueellaan, jossa anturit keräävät tietoa peltovaltaista aluetta halkovan joen ravinteista.

Yhä enemmän ponnisteluita tarvitaan

Maatalouden vesiensuojeluun keskittyvän Teho plus -hankkeen projektipäällikkö **Aino Launto-Tiuttu** Varsinais-Suomen elykeskuksesta harmittelee, että märkä syksy nollasi viljelijöiden tekemät ympäristötoimenpiteet.

”Kyllä minua huolestuttaa se, mitä runsaat sateet ja vähäroutainen talvi tekevät maan rakenteelle pelloilla. Ensi kasvukausi on viljelijälle kyllä iso haaste.”

Vaikka ravinnevalumien määrät ovat nyt huomattavan suuria, Launto-Tiuttu ei hyväksy viime aikoina esitettyjä väitteitä maatalouden vesiensuojelun tuloksettomuudesta.

”Ilmastonmuutoksen vuoksi olosuhteet muuttuvat jatkuvasti vain haasteellisemmiksi. Ilman viljelijöiden jo nyt tekemiä toimenpiteitä ei oltaisi siinä tilanteessa, jossa nyt ollaan.”

”Muuttuvien olosuhteiden takia täytyy juosta koko ajan kovempaa eteenpäin, jotta pysytään edes paikallaan”, hän pohtii.

Vähäluminen pakkastalvi vesistöille paras

Vaikeuksia voi olla luvassa myös jatkossa. Yhä pidempään jatkuvat lämpimät säät vaikeuttavat valumien torjuntaa, Valkama muistuttaa.

”Jos leudot talvet yleistyvät, kiintoaine- ja fosforikuormituksen kannalta kriittinen aika siirtynee talvikuukausiin ja pitenee. Samalla vuosittain huuhtoutuvien ravinteiden määrät voivat kasvaa.”

Hänen mukaansa suhteellisen vähäluminen pakkastalvi olisi vesistöille paras, koska leudot talvet näyttäisivät lisäävän ravinnekuormitusta.

Valkama toivoo hyvää kasvukautta, jolloin kasvit hyödyntäisivät maahan lisätyt ravinteet mahdollisimman tehokkaasti.

”Vesistöjen ja maanviljelijän edut ovat pitkälti yhteisiä. Kun arvokkaalla viljelysmaalla huolehditaan tehokkaasta eroosion torjunnasta ja pidetään ravinteet pellossa kasvien käytössä, niin tästä hyötyvät niin maanviljelijä kuin vesistötkin.”

JUHANI REKU

Kalliit ravinteet syytä pitää pellolla

Sääolojen vaihtelulle viljelijä ei voi mitään, mutta viljelijä voi ehkäistä ravinteiden valumia myös omilla toimillaan.

”Tärkeintä on tietenkin lannoittaa vain todellisen tarpeen mukaan. Maan pitäisi olla suunnilleen tyhjä kasveille keväällä annetuista ravinteista sadonkorjuun jälkeen”, toteaa Baltic deal -hankkeen koordinaattori **Airi Kulmala** MTK:sta.

Kulmala sanoo, että lannoituksen onnistumisen tarkastelussa pitäisi käyttää ravinnetasetta.

Syysviljojen syyslannoituksessa kannattaisi huomioida, kuinka paljon ravinteita pellolla on edellisen kasvin jälkeen jäljellä.

Myös karjanlannan syyslevityksestä pitäisi hänen mielestään pyrkiä luopumaan.

”Liukoisessa muodossa olevat ravinteet huuhtoutuvat saman tien, jos sataa runsaasti”, Kulmala sanoo.

”Jos lämmin sää jatkuu pitkään, maan mikrobit ehtivät muuttaa myös orgaanisessa muodossa olevia ravinteita liukoiseen muotoon. Siinä menee raha täysin hukkaan.”

Eroosion torjunta vähentää fosforivalumia

Fosforikuormaa voidaan vähentää ehkäisemällä eroosiota eli pitämällä arvokas viljelymaa pelloilla, sanoo tutkija **Pasi Valkama** Vantaanjoen vesiensuojeluyhdistyksestä.

”Se onnistuu parhaiten pitämällä pellot kasvipeitteisinä ja peltomaan rakenne hyvänä”, hän kertoo.

Kun maan rakenne on kunnossa, vesi saadaan imeytymään maan läpi ja fosforille löytyy hiukkasten pinnalta sitoutumispaikkoja.

Jos taas maa halutaan syksyllä muokata, se olisi Kulmalan mukaan syytä tehdä niin myöhään kuin mahdollista.

Syksy typpivalumille kevättä pahempi

Valkaman mukaan sateinen syksy on typpivalumien kannalta suurempi riski kuin kevät.

”Yleensä kevätpuolella typen pitoisuudet ovat lumen sulamisesta johtuvan kevättulvan aikana paljon pienempiä kuin sateisen syksyn aikana. Siksi typen huuhtoumia voi vähentää pitämällä pelto mahdollisimman pitkälle syksyyn vihreänä.”

Sekä Valkama että Kulmala suosittelevat viljelijöitä kylvämään kerääjäkasveja, jotka sitovat maasta viljelykasvilta käyttämättä jäänyttä typpeä.

”Suomessa kerääjäkasvien käyttö on vielä olematonta, joten ympäristötukea pitäisi kehittää kerääjäkasvien käyttöä kannustavaan suuntaan. Tanskassa se on jo pakollista ja Ruotsissakin selvästi yleisempää kuin Suomessa”, Kulmala kertoo.

Toisaalta pellolle syksyllä jäävän kasvuston massan pitäisi olla mahdollisimman pieni.

”Kun pellolle jää kasvimassaa, joka jäätyy ja sulaa, sen solurakenne rikkoutuu ja siitä vapautuu fosforia, joka voi huuhtoutua.”

JUHANI REKU

PASI LEINO

Ypäjän Hevosopistolla huokaistiin helpotuksesta, kun maa peittyi lumeen ja lämpömittari painui pakkaselle.

Lumi ja pakkanen helpottavat arkea monella kotieläintilalla

Pitkään märkänä ja leutona jatkunut syksy oli monille kotieläintiloille varsin hankala ja epämieluinen.

Jaloittelutarhoista tuli tavallista upottavampia ja rapaisempia, Etelä-Suomen lääninläinlääkäri **Anne Lintilä** kuvailee.

”Tähän asti on ollut kuin lokakuu koko ajan.”

Lintilän mukaan jotkut tilat joutuivat kunnostamaan tarhoja kesken syksyn, mutta ilmoituksia lääninläinlääkärille märkyysongelmat eivät juuri aiheuttaneet.

”Yleensä ilmoituksia tulee eniten talvisäillä, kun ihmiset jotka eivät ole kotieläinten kanssa tekemisissä, pelkäävät niiden paleltuvan ulkona.”

Lintilä muistuttaa, että eläimet viihtyvät talvella ulkona, kunhan niillä on sääsuoja, sulaa vettä ja tarpeeksi rehua.

Pehmeä laidun hankaloitti töitä

Suomen highland cattle klubin puheenjohtaja **Johanna Rotola-Pukkila** toteaa, ettei viime syksy ollut mieluinen ainakaan ylämaankarjatiloille.

”Maa ei imenyt enää mitään, laitumet menivät paikoin ihan kuralle, eikä sille voinut mitään.”

Pahimmin kuraantui ruokintapaikka. Paikan vaihtokaan ei auttanut, sillä maa hajosi uudessakin kohdassa puolessa päivässä.

”Hankalinta oli turve- tai savimailla. Joillain tiloilla tarhaan ajettiin hienoa hiekkaa rekkakuormittain. Parhaiten säätä kesti metsäpohja.”

Ympäri vuoden ulkona elävät ylämaannaudat oleilivat märillä säillä paljon olkikuivitetussa katoksessa. Ulkona ne kävivät lähinnä syömässä.

”Tuntui, ettei mikään olkimäärä riitä pitämään katosta kuivana.”

Märkyydestä kärsi myös laidun, kun rehupaaleja ajettiin pehmenneessä maassa. Lämmin syksy lisäsi tuottajan mukaan myös ulkoloishäätöjen tarvetta.

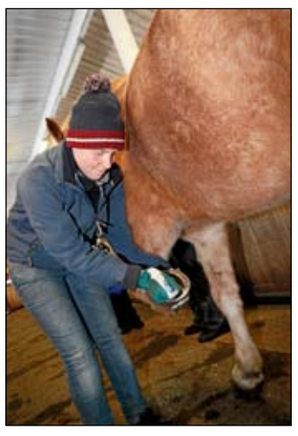

Maarit Lahtinen tarkastaa Sirukin valon kaviot.

”Talven tulo on helpotus. Kuivitustyötä on vähemmän, traktori ei uppoa ruokkiessa ja eläimet tykkäävät kölliä muuallakin kuin katoksessa.”

Hevostarhojen pohjat koetuksella

Myös Ypäjän Hevosopistolla huokaistiin helpotuksesta, kun maa peittyi lumeen ja lämpömittari painui pakkaselle. Opistolla asuu vakituisesti noin 330 hevosta.

”Pitkä märkä syksy on kova haaste tarhapohjien kestävyydelle. Salaojitetut tarhat kestivät, muut tahtoivat liejuuntua”, hevosopiston päätallimestari **Heli Hasa** kertoo.

Ruohopohjaisia tarhoja jouduttiin märkyyden vuoksi jättämään pois käytöstä.

Märkä ja upottava maa aiheuttaa hevosten jalkoihin herkästi vuohisrohtumia eli riviä. Joskus kosteana syksynä on esiintynyt myös ihon sieni-infektioita, mutta niiltä ainakin Ypäjällä nyt vältyttiin hyvän varautumisen ansiosta.

Lumettomuus aiheutti myös sen, että nuorten, kengittämättömien hevosten kaviot kuluivat odotettua enemmän.

”Lumi tuo omat haasteensa, mutta on tämä parempi. Nyt päästään ajamaan reelläkin”, Hasa toteaa tyytyväisenä.

Polttiaisilla lepokausi leutonakin talvena

Polttiaisten levittämien bluetonguen eli sinikielitaudin tai syksyllä löydetyn Schmallenberg-viruksen vaaraa leuto talvi tuskin suurentaa, arvioi jaostopäällikkö **Ulla Rikula** Evirasta.

Polttiaiset eivät ole aktiivisia talvella, mutta Evira seuraa tilannetta.

Rikulan mukaan etenkin 2006–2008 Euroopassa riehunut sinikielitauti on rokotuksilla saatu hyvin aisoihin. Ruotsi, Norja ja Tanska on jo määritelty taudista vapaiksi. Suomessa sinikielitautia ei ole koskaan tavattu.

TERHI TORIKKA

ALANSA PARHAAT

ATK-OHJELMAT
Laskutusasiat kunnossa? Lohkokirjanpito ok?
aina ajan tasalla ilman ohjelman ostoa
www.softsalo.fi/reilutarjous
Tutustu myös muihin tuotteisiimme
talous-verotus-laskutus-lohkokirjanpito
yritys-maatila-tiekunta-yhdistys

ILMASTOINNIT TYÖKONEISIIN
KHP 30 VUOTTA
TYÖKONEILMASTOINNIT
Laadukkaat ilmastoinnit työkoneisiin!
• Ilmastoinnit • Huoltolaitteet • Varaosat
- ilmastoinnin huoltolaite
Puh. 020 836 1000 myynti@khp-myynti.fi
www.khp-myynti.fi

KATTO-, SEINÄ- JA SOKKELIELEMENTIT
SIISTEJÄ HALLEJA NOPEASTI!
TERMO PANELS
Kotimaista polyuretaani-elementtien valmistusta yli 25 vuoden ajan (EKE Panels)
Termo Panels Oy
Korpinmaantie 1
18100 Heinola
puh. (03) 883 700
www.termopanels.fi

KESANTO/TIENVARSISILPPURIT
www.energian.net
80 ERI MALLIA!
019–338 164, 0500–316119
ENERGIANSÄÄSTÖ OY

LANNAN KÄSITTELY
Hill-potkurisekoittimet
– 7 m ja 9 m mallit
– nelilapainen tehokas potkuri
– täyssinkitty
– kestävä laakerointi
LAKKAPÄÄ www.lakkapaa.com
Soita Tornio 040–5516 273, Oulu 040–7511 092
Hydrauliset Cobra-pumput
– kevyitä, helppo siirtää
– Vakiona 7 m hydr.letkut ja 5 m pumppausputki

LIETTEENSEKOITIN
JUKKA-POTKURISEKOITIN
Erittäin tehokas
Etsi lisätietoa netistä http://personal.inet.fi/yritys/tikkasenpaja
TIKKASEN PAJA KY
050–5642878, 74720 NIEMISKYLÄ

MAALLE – METSÄÄN – MAANTIELLE
RENKAAT JA VANTEET
UUDET – PINNOITETUT JA KÄYTETYT
kuorma-autoihin, metsäkoneisiin, traktoreihin ja työkoneisiin,
Puramme raskasta kalustoa
Kone- ja laitemyynti 0500–382 560
RAAHEN RENGAS & LAITE OY
Raahe 08–2117 123 Jalasjärvi 0500–683 505
Honkajoki 044–5565 038 Liminka 08–381 171
www.raahenrengasjalaite.fi

MAATALOUDEN TILIKIRJAT
YLIVERTAISESTI ENITEN MYYDYT
Kattava verotieto, neuvonta ja esimerkit
Maatilatalouden tilikirja, suomi-ruotsi
Metsätal.tilikirja, suomi-ruotsi
Ajopäiväkirja, maa ja metsä + pvärahat
Lohkomuistiinpanot + lohkokortit
Maat.kuitt/laskulom + alv-tieto
MYYNTI: AGRIKETJU, K-MAATAL, KIRJAK.
Agronomi Matti Jokinen, Pori, 0400–437 215

POLTTOPUUN PILKONTAKONEET
PALAX®
www.palax.fi
Myynti: AGRI MARKET www.agrimarket.fi

POSCH PUUNTYÖSTÖKONEET
POSCH LEIBNITZ
Puunkuorimakoneet Klapikoneet
Katkaisu-halkaisukoneet Erikoissirkkelit
Pyörösahat
Tilaa laaja esite ja tutustu netissä www.energian.net
Energiansäästö Oy
P. 019–338 164, 0500–316 119

RIKKAÄES
Hatzenbichler
RIKKAÄES
Työleveydet 3–27 m
LEHNER piensiemenlevitin
säiliö 110 l
Levitysleveys 2–24 m
Energiansäästö Oy
P. 019–338 164, 0500–316 119
www.energian.net

TERÄSHALLIT
Teräsrunkoiset Aki-Hallit
Aki-Jk malleihin esim. kylmäpihatot saat pääpiirustukset rakennuslupa- ja tukihakemuksia varten veloituksetta.
• konehallit ja katokset
• pihatot • korjaamot
• maneesit
• teollisuushallit
• liiketilat
• kiinteän polttoaineen varastohallit kattilahuoneella
(02) 559 1400
040-554 9588
AKI-HALLIT Oy
Myynti: AGRI MARKET www.agrimarket.fi

TRAKTORIN LIETEPUMPUT
PAMECO TR100 ja TR120 lietepumput
-siivessä säädettävät / tehokkaat repijäterät
-täyttöputki 5 m, tukijalat
-pumppausteho 8-10 m³/min
-kuumasinkittynä/ maalattuna
-pit. 2-4 m altaan syvyydestä riip.
-sähköpumput ja hydr. uppopumput
PAKOLAN KONEPAJA
p. (08) 440 981, NIVALA. www.pakola.fi

TRAKTORIN PERÄVAUNUT
– KIRE perävaunut kaikkeen kuljetukseen –
Seppo Kuisma Oy
Joensuunkatu 9, 24100 SALO p. 02-7318 251
info@seppokuismaoy.fi f. 02-7333 921

VILJA- JA ÖLJYKASVIKAUPPAA
Viljelijä, olemme palveluksessasi!
Teemme vilja-, mallasohra- ja öljykasvikauppaa
AVENA NORDIC GRAIN
Viljakaupan ykköspaikka
Puhelinpalvelu 010 402 2530 | www.avenakauppa.fi

VILJAMYLLYT
VILJAMYLLYT Osttiroler
Suomessakin jo 25 vuotta.
VILJA SÄILYY JYVINÄ EI JAUHOINA.
019–338 164, 0500–316 119
www.energian.net
ENERGIANSÄÄSTÖ OY

VILJANKÄSITTELYLAITTEET
MURSKA
Murska 220 SM
Valssimylly kuivan ja hapotetun viljan litistämiseen
• herne-viljaseokselle erikoisvalssit
• kestävä, tehokas ja hiljainen
• helppo huoltaa
www.murska.fi
www.k-maatalous.fi K-MAATALOUS

TILAA LEHTI
Suomen 2. luetuin päivälehti
MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maakunnat vahvassa
Lukijamäärä 332 000 (KMT S10/K11)
Levikki 83 158 (LT/10)

SOITA NUMEROON
020 413 2321
JA VARAA OMA PAIKKASI!
Seuraava jakso: helmi-, maalis-, huhtikuu